

وزارت معارف

معینیت انکشاف نصاب تعلیمی، تربیة

معلم و مرکز ساینس

ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی

و تألیف کتب درسی

دری

صنف ششم

برای مکاتب پشتو زبان

Ketabton.com

سال چاپ: ۱۳۹۰ هـ.ش.

وزارت معارف

معینیت اکتشاف نصاب تعلیمی، تربیة

معلم و مرکز ساینس

ریاست عمومی اکتشاف نصاب تعلیمی

و تألیف کتب درسی

درسی

صنف ششم

برای مکاتب پشتوزبان

سال چاپ: ۱۳۹۰ هـ.ش.

الف

کمیته های تألیف، تحقیق و تدقیق کتاب

مؤلفان:

معاون مؤلف عبدالرزاق کوهستانی عضو دبیرتتمت دری ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.
معاون مؤلف غلام سرور بگلانی عضو دبیرتتمت دری ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.

مطالعه و تأیید:

شورای ملی:

توسط اعضای محترم کمیسیونهای امور دینی، معارف و تحصیلات عالی ولسی جرگه و مشرانو جرگه.

تحقیق و تدقیق:

اکادمی علوم:

محقق محمد سرور پاکر عضو علمی اکادمی علوم.

وزارت معارف:

سید محمود خلیق معین سواد حیاتی.

دکتر شفقه یارقین مشاور و رئیس امور تربوی وزارت معارف.

مؤلف شکیلا شمس هاشمی امر دبیرتتمت دری ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.

مؤلف کبرا امین عضو علمی دبیرتتمت دری ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.

معاون مؤلف سید محمود پابناری عضو علمی دبیرتتمت دری ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.

محمد عظیم صادقپار عضو علمی دبیرتتمت دری ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.

مسلم شناس عبدالجبار نجرانی عضو علمی ریاست تدریسات مسلکی.

رسام: محمد غالب الله یار عضو دبیرتتمت آرت و هنر.

ریاست معارف شهر کابل:

ذکیه استاد لیسه ابوذر غفاری.

کمیته بررسی محتوا، مسائل دینی، سیاسی و فرهنگی:

داکتر عطاء الله واحدیار مشاور ارشد وزارت معارف و رئیس نشرات.

یوهنوال حمیدالله ویدا عضو شورای علمی وزارت معارف.

دکتر محمد یوسف نیازی مشاور وزارت معارف در بخش تعلیمات اسلامی.

کمیته نظارت تحقیق و تدقیق:

دکتر اسد الله محقق معین انکشاف نصاب تعلیمی، تربیه معلم و مرکز ساینس

دکتر شیر علی طریقی مسؤول پروژه انکشاف نصاب تعلیمی

معاون سرمؤلف عبدالظاهر گلستانی رئیس عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی

کمپوز و دیزاین:

محمد علی نظری و حمیدالله غفاری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرود ملی

دا وطن افغانستان دی   دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د توري   هر بچی یې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی   د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو   د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، گوجر دي   پامپستانیان، نورستانیان
براهوي دي، قزلباش دي   هم ایماق، هم پشه یان
دا هیواد به تل خلیږي   لکه لمر پر شنه آسمان
په سینه کې د آسیا به   لکه زره وي جاویدان
نوم د حق مودی رهبر   وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحيم

پیام وزیر معارف

معلمان و شاگردان عزیز،

تعلیم و تربیه اساس انکشاف و توسعه هر کشور را تشکیل می دهد، نصاب تعلیمی یکی از عناصر مهم تعلیم و تربیه می باشد که مطابق انکشافات علمی و نیازمندی های معاصر جامعه وضع می گردد، واضح است که انکشافات علمی و نیازمندی های جامعه همواره در حال تطوّر می باشد؛ بناء لازم است نصاب تعلیمی نیز به صورت علمی و دقیق انکشاف نماید. البته نباید نصاب تعلیمی تابع تغییرات سیاسی، نظریات و تمایلات اشخاص گردد.

کتابی که امروز در دسترس شما قرار دارد بنابر همین مشخصات تهیه و ترتیب گردیده است، موضوعات علمی مفید در آن اضافه شده است، فعال بگه دانشن شاگردان در عملیۀ تدریس جزء پلان تدریس گردیده است.

امیدوارم تدریس این کتاب با استفاده از روش های آموزش فعال مطابق رهنمود ها و پلان تعلیمی تعیین شده صورت گیرد، و اولیای شاگردان نیز در تعلیم و تربیه با کیفیت دختران و پسران خود همکاری متناوم نمایند، تا اهداف و آروزهای نظام معارف بر آورده گردیده، نتایج و دست آوردهای خوبی برای شاگردان و کشور ما داشته باشد.

من باور دارم که استادان و معلمان گرانقدر ما در تطبیق مؤثر نصاب تعلیمی رسالت و مسؤولیت بزرگی دارند.

وزارت معارف همواره تلاش می نماید تا نصاب تعلیمی معارف مطابق اساسات دین مبین اسلام، حس وطن دوستی و معیار های علمی با در نظر داشت نیازمندی های بمرم جامعه ما انکشاف نماید.

در این عرصه از تمام شخصیت های علمی و دانشمندان تعلیم و تربیه کشور و اولیای محترم شاگردان تمنا دارم، تا با ارائه نظریات و پیشنهادات سالم و مفید خویش مؤلفان ما را در بهبود بیشتر تألیف کتب درسی یاری نمایند. از همه دانشمندانی که در تهیه و ترتیب این کتاب سهم گرفته اند، و از مؤسسات محترم ملی و بین المللی و سایر کشورهای دوست که در تهیه و تدوین نصاب تعلیمی جدید و طبع و توزیع کتب درسی همکاری نموده اند صمیمانه اظهار امتنان و قدردانی می نمایم.

و من الله التوفیق

فاروق «وردک»

وزیر معارف جمهوری اسلامی افغانستان

فهرست

صفحه	عنوان
۱	حمد شریف
۳	نعت شریف
۵	حضرت عمر (رض)
۷	بهار
۹	محبت وطن
۱۱	کلمه های بسیط
۱۳	قواعد مکتب
۱۵	مقام مادر
۱۷	کلمه های مرکب
۱۹	ورزش
۲۱	آداب غذا خوردن
۲۳	نثر
۲۵	استقامت و پایداری
۲۷	نظم
۲۹	مقام معلم
۳۱	شاگرد خوب
۳۳	صلح و آموزش
۳۵	رابعه بلخی
۳۷	جمع کلمه ها
۳۹	حفاظت دندانها
۴۱	میکروب

صفحه	عنوان
۴۳	ولایت ننگرهار
۴۵	سوالیه
۴۷	تيلفون
۴۹	حقوق پدر
۵۱	آزادی
۵۳	حوادث ترافیکی
۵۵	جمله های نامکمل
۵۷	خم و اندوه
۵۹	نجار
۶۱	اندرزها
۶۳	پیشوند
۶۵	رابطه خوب
۶۷	کمک به فقیران
۶۹	سنایی غزنوی
۷۱	علاج زخم ها
۷۳	پسوند
۷۵	روش های نادرست
۷۷	آبده های تاریخی
۷۹	آشنی
۸۱	آب
.	تراژده معارف

درس اول: بسم الله الرحمن الرحيم

حمد

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند، ذات و قدرت خداوند (ج) را بشناسند.

پرسشها:

۱ - در تصویر کجا را می بینید؟

۲ - جهان و موجودات آن را که پیدا کرده است؟

همیشه حمد می گوئیم خدا را	سنتایم خالق ارض و سما را
خداوند ^ع ، رحیم و کارساز است	کریم و رازق و بنده نواز است
به ما داده زبان و چشم بینا	عطا کرده دل و عقل توانا
ز ماه و آفتاب و کوه و دریا	نموده جمله را در خدمت ما
به ما کرده هزاران لطف و انعام	خصوصاً دین ما را کرده اسلام
کتاب اقدس او رهبر ما	حبیب خاص او پیغمبر ما
زبانم تا به نامش آشنش شد	هزاران فیض بر من رونما شد
جهاد فی سبیل الله شعارم	به حفظ دین پاکش جان سپارم
الهی اهل حق آزادگردان	به نا بودی دشمن شادگردان

لویای دین ما را تا قیامت

بر افراز و زلفت کن حفاظت

فعالیت معلم:

- متن را به آواز بلند بخواند و معنی نماید.
- در بارهٔ ذات و قدرت خداوند(ج) با در نظر داشت سوپهٔ شاگردان معلومات بدهد.
- در قسمت تلفظ درست کلمه های درس، شاگردان را کمک نماید.

فعالیت شاگردان:

- متن را روان بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در مورد معنی و مفهوم درس با هم دیگر گفت و شنود نموده و کلمه هایی را که در تلفظ آنها مشکل دارند، چندین بار تکرار نمایند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند نظم را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه های درس را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا مفهوم درس را می توانند به زبان خود بگویند؟

کارخانه گی: به شاگردان گفته شود که سه سطر اول حمد را حفظ نموده و در کتابچه های خود بنویسند.

لغت‌ها:

معنی	لغت	شماره	معنی	لغت	شماره
پاک تر	اقدس	۶	ستایش و ثنا و صفت خداوند (ج)	حمد	۱
پرکت	فیض	۷	زمین	ارض	۲
راه خدا(ج)	سبیل الله	۸	آسمان	سما	۳
بیرق	لواء	۹	بخشش	عطا	۴
بلند کن	بر افراز	۱۰	تحفه	انعام	۵

درس دوم:

نعت

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند و مقام والای حضرت محمد(ص) را بشناسند.

پرسشها:

- ۱ - در تصویر کجا را می بینید؟
- ۲ - کی در باره حضرت محمد (ص) سخن گفته می تواند؟

شکر حق را که پیشوا داریم   پیشوای چو مصطفی داریم
مهتر و بهتر گزین همه   سرور و خاتم نگین همه
اوشریعت بیان کند ما را   او طریقت عیان کند ما را
صلوات خدای بر وی باد   تا به روز جزا پیایی باد
امت او و دوستدار وی ایم   دوستدار چهار یار وی ایم
چون ابوبکر و عمر و عثمان   مرتضی دان علیهم الرضوان
رحمت حق نثار یارانش
باد بر جمله دوست دارانش   عطار

شیخ فریدالدین عطار نیشاپوری شاعر ونویسنده بزرگ قرن ششم و آغاز قرن هفتم می باشد.

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و متن را به آواز بلند بخواند.
- معنی و مفهوم درس را به شاگردان بفهماند، کلمه های مغلق را بر تخته بنویسد و معنی نماید.

فعالیت شاگردان:

- متن را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در مورد مفهوم و محتوای درس با هم دیگر بحث نموده و موضوعاتی را که نمی فهمند از استاد محترم بپرسند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند نظم را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا مفهوم متن را می توانند به زبان ساده بیان کنند؟

کارخانه گی : به شاگردان هدایت داده شود تا نعت را در کتابچه های خود رو نویس کرده و سه سطر اول آن را حفظ نمایند.

لغت‌ها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	مبتهر	بزرگتر	۴	عیان	ظاهر، آشکار
۲	گزین	انتخاب شده	۵	مرتضی	پسندیده
۳	خانم	انگشتر، ختم و آخرین	۶	علیهم الرضوان	با شد بالای شان خوشبودی خداوند (ج)

درس سوم:

حضرت عمر رضی الله عنه

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند و مقام والای حضرت عمر (رض) را بشناسند.

پرسشها:

- ۱- حضرت عمر (رض) یار چندم حضرت محمد(ص) بود؟
- ۲- حضرت عمر (رض) را چرا فاروق می گفتند؟

حضرت عمر (رض) پسر خطاب و یار دوم حضرت محمد(ص) بودند. که بعد از وفات حضرت ابوبکر صدیق (رض) به خلافت رسیدند.

چون حضرت عمر (رض) همه وقت حق و باطل را از هم فرق می کردند، بناءً حضرت پیغمبر (ص) لقب شان را فاروق گذاشتند.

در زمان خلافت حضرت عمر (رض) ایران ، شام ، فلسطین و مصر فتح گردید و مردمان این سر زمین ها به دین مقدس اسلام مشرف شدند. وایان و مامورینی که از طرف خلیفه مسلمانان مقرر می شدند، با مردم بسیار دوستانه و برادرانه رفتار می کردند مال کسی را نمی گرفتند و همه وقت در خدمت مردم بودند، یعنی عدالت کامل برقرار بود که امروز جهان اسلام به آن افتخار می کند.

حضرت عمر فاروق (رض) بعد از ده سال و شش ماه خلافت از طرف یک شخص منافق به نام «ابولؤلؤ» به عمر «۳۳» ساله گی در وقت ادای نماز صبح به شهادت رسیدند.

فعالیت معلم:

- کار خانه گی شاگردان را ملاحظه کند و غلطی ها را اصلاح نماید.
- در مورد شخصیت حضرت عمر (رض) معلومات بدهد.
- دوسطر اول متن را املا بگوید.

فعالیت شاگردان:

- متن را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در باره شخصیت والای حضرت عمر (رض) با هم دیگر بحث کنند.
- دو سطر اول متن را املا بنویسند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند متن را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا متن را می توانند املا بنویسند؟

کارخانه گی : به شاگردان هدایت داده شود که کلمه های زیر را در کتابچه های خود پنج بار بنویسند.

باطل، رحلت، خلافت، اسلام، خطاب، شهادت

لغتها:

معنی	لغت	شماره	معنی	لغت	شماره
نام صفتی	لقب	۴	فرق کننده	فاروق	۱
فخر کردن	افتخار	۵	انصاف	عدالت	۲
دو رو	مناقض	۶	جانشین، رهبر، پیشوا	خلیفه	۳

درس چهارم:

بهار

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند و فصل زیبای بهار را بشناسند.

پرسشها:

۳ - در تصویر چی را می بینید؟

۴ - نشانه های آمدن بهار چیست؟

بهار فصل اول سال است. در بهار سبزه ها می رویند، درخت ها برگ و شگوفه می کنند، دشت دمن با گل های رنگارنگ چراغان می شوند. مورچه ها، پروانه ها، زنبور ها و حشرات از خواب زمستانی بیدار شده و به گشت و گذار شروع می کنند. پرند ه های خوشخوان که در ایام زمستان به جاهای گرم کوچ کرده بودند، دوباره آمده، به نغمه سرایی می پردازند. صدای آب دریا ها، وزش باد خوشگوار، نغمه سرایی پرند ه ها، شرشر درختان، هوای لطیف و نسیم خوش صبحگاهان، انسان را قوت و نیرو بخشیده و همه جا شاداب و با طراوت به نظر می رسد. بهار وطن ما هم خیلی زیبا و گوار است. مردم ما آمدن بهار را جشن می گیرند و در اولین روز بهار که نوروز است مردم ما آمدن بهار را جشن می گیرند. مثلاً: میله گل لاله در بلخ و ایبک، میله گل نارنج در جلال آباد، میله گل ارغوان در چاریکار، میله گل انار در کندهار و میله گل بادام در هرات و بامیان شهرت فراوان دارد. از همه مهمتر در این روز اول سال علم مبارک

حضرت علی (رض) در شهر مزار شریف بالا می شود و مردم ما از دیگر شهرها در این مراسم که به میله گل سرخ مشهور است شرکت می کنند.
فعالیت معلم:

 کار خانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
 در باره فصل بهار معلومات مفید بدهد و با ایجاد فضای صمیمیت در صنف به شاگردان وقت سوال کردن را بدهد تا آنها تشویق شوند.
 پنج سطر اول درس را املا بگوید.

فعالیت شاگردان:

 درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
 در مورد بهار به صورت گروهی گفت و شنود نمایند و یک نفر از هر گروه نظر گروه خود را به دیگران بیان کند.

ارزیابی

 آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
 آیا مفهوم درس را می توانند به زبان ساده بیان کنند؟

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود که در سه سطر، یک مقاله در مورد بهار بنویسند.

لغت‌ها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	دامان	دامنه های کوه	۳	خوشگوار	خوش آیند
۲	وزش	وزیدن	۴	نسیم خوش	باد سحر گاهی

درس پنجم:

وطن دوستی

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند، وطن دوستی را بدانند و از کلمه ها جمله ها بسازند.

پرستشها:

- ۱ - در تصویر فوق چی را می بینید؟
- ۲ - برای پیشرفت و آبادی وطن خود چی باید بکنیم؟

وطن خانهٔ مشترک همهٔ ماست. ما در این خانه تولد شده ایم، جوان

می شویم و پیر می گردیم. پس برای ما لازم است، تا در آبادی و سر سبزی وطن عزیز خود از دل و جان کوشش کنیم.

وطن عزیز ما افغانستان، سر زمین علم و فرهنگ است. دانشمندان، شاعران و هنرمندان نامدار و بزرگ را در دامن خود پرورده است. ما وقتی می توانیم که تاریخ و فرهنگ خود را زنده نگهداریم که شب و روز کار کنیم، زحمت بکشیم، درس بخوانیم چرا که همین سعی، تلاش و زحمت کشی ما سبب پیشرفت و ترقی و وطن ما می گردد.

ما افغان ها وطن خود را دوست داریم، به سر بلندی و پیشرفت آن علاقه مند هستیم. کلمهٔ وطن نزد هر افغان دارای قدر و عزت می باشد.

فعالیت معلم:

 کارخانه‌گی شاگردان را ملاحظه کند و متن را به آواز بلند بخواند.
 در باره وطن دوستی برای شاگردان معلومات بیشتر بدهد و آنها را در ترقی و آبادی وطن تشویق کند.

فعالیت شاگردان:

 شاگردان متن را به دقت بخوانند و کلمه‌ها را درست تلفظ کنند.
 در مورد وطن دوستی به صورت گروهی با هم دیگر بحث نمایند و یک نفر از هر گروه نظر گروه خود را در مقابل صنف به دیگران بیان کند.
 از کلمه‌های زیر جمله بسازند و در کتابچه‌های خود بنویسند.
وطن، آبادی، فرهنگ، پیشرفت، افغان

ارزیابی:

 آیا شاگردان می‌توانند متن را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا می‌توانند از کلمه‌ها جمله بسازند؟
 آیا مفهوم درس را می‌توانند به زبان ساده بیان کنند؟

کارخانه‌گی: شاگردان در مورد سر سبزی و وطن در کتابچه‌های خود یک مقاله بنویسند که از پنج سطر کم نباشد.

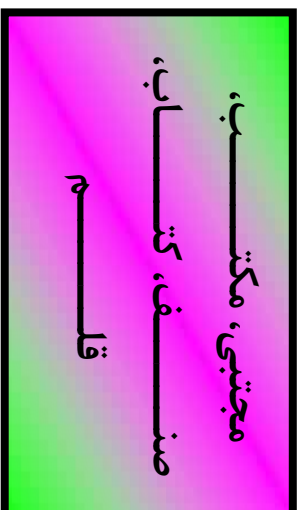
لغتها:

معنی	لغت	شماره	معنی	لغت	شماره
معنی	لغت	شماره	معنی	لغت	شماره
ترقی	پیشرفت	۳	یکجا	مشترک	۱
پرویش داده	پرونده	۴	کوشش	سعی	۲

درس ششم:

کلمه های بسیط (ساده)

هدف: شاگردان کلمه های بسیط را بخوانند، بنویسند و بیاموزند.

پرسشها:

- ۱ - در چوکات فوق چی را می بینید؟
- ۲ - کلمه های ساده را که می شناسد؟

کلمه های بسیط (ساده) آنست که دارای یک جزء باشد:

مانند: (**مجتبی** ، **کتّاب** ، **مکتب** ، **قلم** و ...)

- ۱ - **مجتبی** دیروز به بازار رفته بود.
- ۲ - **کتّاب** دری صنّف ششم بسیار دلچسپ است.
- ۳ - **مکتب** ما میدان فوتبال دارد.
- ۴ - **قلم** برای نوشتن است.
- ۵ - من در **صنّف** ششم درس می خوانم.

فعالیت معلم:

 کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و عنوان را بر تخته بنویسد. متن را به آواز بلند بخواند.
 در مورد کلمه های ساده به شاگردان معلومات دهد.

فعالیت شاگردان:

 درس را به دقت بخوانند.
 در مورد کلمه های ساده به صورت گروهی مذاکره کنند و یک نفر از هر گروه نظر گروه خود را در مقابل همصنفان بیان کند.
 کلمه ها و جمله های را که نمی فهمند از استاد محترم بپرسند.

ارزیابی:

 آیا شاگردان می توانند کلمه های ساده را بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه های ساده را می توانند در متن نشان دهند؟

کارخانه گی: به شاگردان گفته شود تا کلمه های ساده زیر را در کتابچه های خود جمله بسازند.

صلح، حق، محمود، آشتی

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	بسیط	ساده	۲	دلچسپ	دل نشین

درس هفتم:

قواعد مکتب

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند، قواعد مکتب را بدانند و کلمه های ساده درس را بیرون نویس کنند.

پرسشها:

- ۱ - به تصویر بالا خوب نگاه کنید و در مورد آن توضیحات بدهید؟
- ۲ - فرق میان مکتب و خانه در چیست؟

مکتب جای آموختن علم و ادب است. همان قسمی که در خانه آداب و روش زنده گی را از والدین خود می آموزیم در مکتب نیز خواندن، نوشتن، آداب و اخلاق پسندیده را از معلمان خود یاد می گیریم.

پس ما باید مکتب را مثل خانه خود دوست داشته باشیم و از لوازمی که در آن موجود است حفاظت و نگهداری نماییم. پدر، مادر، معلمان و همه بزرگان را احترام کنیم. به حرف های سودمند آنها گوش داده از اخلاق نیک و پسندیده شان پیروی و اطاعت نماییم و همیشه به نظم و قواعد مکتب خود پا بند باشیم.

فعالیت معلم :

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و متن را به آواز بلند بخواند.
- در مورد مکتب و قواعد آن معلومات بدهد.
- یک کلمه ساده را بر تخته بنویسد؛ مانند: مکتب

فعالیت شاگردان:

- متن را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در باره قواعد مکتب با همدیگر بحث کنند.
- کلمه های ساده را در متن نشان دهند و در کتابچه های خود بنویسند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند متن را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه های ساده درس را می توانند نشان دهند؟
- آیا مفهوم متن را می توانند به زبان خود بگویند؟

کارخانه گی: شاگردان در مورد قواعد مکتب در سه سطر، یک مقاله ترتیب دهند.
لغتها:

معنی	لغت	شماره	معنی	لغت	شماره
پدر و مادر	والدین	۳	یادگرفتن	آموختن	۱
پیروی	اطاعت	۴	جمع قاعده	قواعد	۲

درس هشتم:

مادر

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند و مقام والای مادر را بشناسند و کلمه های هموزن درس را بیرون نویس کنند.

پرسشها:

- ۱ - در تصویر بالا کی را می بینید؟ آیا می توانید در باره آن صحبت کنید؟
- ۲ - چرا محبت مادر، هرگز از دل بیرون نمی رود؟

پسر جان قدر مادر، دان که دایم   کشد رنج پسر، بیچاره مادر
ز جان محبوبتر، دانش که دارد   ترا محبوبتر، بیچاره مادر
از این پهلو به آن پهلو نه غلتد   شب از بیم خطر، بیچاره مادر
برای اینکه شب، راحت بخوابی   نخوابد تا سحر، بیچاره مادر
به مکتب چون روی، تا باز گردی   بود چشمش به در، بیچاره مادر
تمام حاصلش از عمر اینست
که دارد یک پسر، بیچاره مادر

مایل

فعالیت معلم:

 کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و غلطی‌ها را اصلاح نماید.
 شاگردان را به گروه‌ها تقسیم نماید و مفهوم درس را تشریح کند.

فعالیت شاگردان:

 شاگردان نظم را به دقت بخوانند و کلمه‌ها را درست تلفظ کنند.
 هرگروه از شاگردان در مورد حقوق مادر با همدیگر گفت و شنود کنند و نماینده‌های هرگروه نظرگروه خود را در مقابل صنف به دیگران بگویند.
 از هرگروه یک نفر درس را به آواز بلند در مقابل هم صنفان بخواند.

ارزیابی:

 آیا شاگردان می‌توانند نظم را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه‌ها را می‌توانند درست تلفظ کنند؟
 آیا مفهوم درس را می‌توانند به زبان ساده بیان کنند؟

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود تا مفهوم جمله زیر را در کتابچه‌های خود بنویسند.

لغتها: (چرا رضای مادر باعث خشنودی و رضای خداوند می‌شود؟)

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	محبوبتر	عزیزتر	۳	باعث	سبب
۲	نه غلند	نه افتند	۴	خشنودی	خوشی

درس نهم:

کلمه های مرکب

هدف: شاگردان کلمه های مرکب را بخوانند، بنویسند و بیاموزند.

کتابخانه، روز نامه
فیل مرغ

پرسشها:

- ۱ - کلمه های داخل چوکات را که می تواند بخواند؟
- ۲ - آیا کلمه های مرکب را خوانده اید؟

کلمه های مرکب به آن کلمه ها گفته می شود که از دو جزء با معنی مستقل ساخته شده باشند؛ مانند:

(**خوشبخت**، **تندرست**، **کتابخانه**، **کارخانه** و ...)

۱- آموختن علم، داشتن تریه و اخلاق نیکو انسان را **خوشبخت** می سازد.

۲- کسی که ورزش می کند همیشه **تندرست** می ماند.

۳- زرغونه دوست دارد، در **کتابخانه** مطالعه کند.

۴- غفار در **کارخانه** کار می کند.

فعالیت معلم:

 کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و عنوان را بر تخته بنویسد. متن را به آواز بلند بخواند.
 در مورد کلمه های مرکب معلومات دهد.

فعالیت شاگردان:

 شاگردان درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
 شاگردان در مورد کلمه های مرکب فکر کنند و هر کدام یک کلمه مرکب را بر تخته بنویسد.

ارزیابی:

 آیا شاگردان می توانند درس را بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه های مرکب و ساده را می توانند از هم فرق کنند؟
 آیا مفهوم درس را می توانند به زبان خود بگویند؟

کارخانه گی : به شاگردان گفته شود تا از کلمه های مرکب زیر جمله های مناسب بسازند.

(روز نامه، فیل مرغ، زرد آلو، گلبرگ)

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	مرکب	یکجا شده	۲	مستقل	آزاد

ورزش

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند، نوایند ورزش را بدانند و کلمه های مرکب متن را نشان دهند.

پرسشها:

- ۱ - در تصویر بالا چی را می بینید؟
- ۲ - ورزش بالای بدن، فکر و صحت ما چی تأثیر دارد؟

ورزش تن را سالم و نیرو مند می کند و برای انسان طراوت و شادابی می بخشد. هر گاه پس از کار های فکری ورزش کنیم خسته گی زود تر از ما دور می شود و جریان خون را در بدن سرعت می بخشد. از سوی دیگر بدن بیشتر عرق می کند و چیز های مضر را بیرون می ریزد. ذهن بیشتر برای یادگیری آماده می شود و سبب می گردد تا تندرست، شاداب و صحتمند باشیم.

ورزش نه تنها نیرو بخش تن و یا تفریح و سرگرمی است بلکه ورزش های دسته جمعی راه و رسم سازگاری را برای دوستی میان ملت های دیگر باز می نماید. پس به این نتیجه می رسیم که ورزش نمونه بی از دوستی، محبت، صحتندی و تندرستی بوده و ما را به راه راست کشانده و تعصبات مختلف را از فکر ما بیرون می کند. و یگانه عاملی است که می توان توسط آن برضد مواد مخدر مبارزه کرده و خود را از مبتلا شدن به امراض گوناگون محافظت کنیم.

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و متن را به آواز بلند بخواند.
- برای بهتر فهماندن و تشویق شاگردان به ورزش، معلومات بیشتر بدهد.
- یک کلمه مرکب را بر تخته بنویسد، مانند: تندرست.

فعالیت شاگردان:

- متن را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در باره ورزش به صورت گروهی با هم مذاکره کنند و یک نفر از هر گروه نظر گروه خود را بیان کند.
- کلمه های مرکب را در متن نشان دهند و در کتابچه های خود بنویسند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند متن را درست بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه های مرکب متن را می توانند بیرون نویس کنند؟
- آیا مفهوم و محتوای درس را می توانند به زبان ساده بیان کنند؟

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود تا در باره ورزش مورد علاقه شان در پنج سطر یک مقاله بنویسند.

لغتها:

معنی	لغت	شماره	معنی	لغت	شماره
عمل کننده	عامل	۳	شادابی	طراوت	۱
موافقت	سازگاری	۴	سخت گیری	تعصب	۲

آداب غذا خوردن

درس یازدهم:

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند و آداب غذا خوردن را بدانند و علامت نداییه را در متن نشان دهند.

پرسشها:

- ۱- در تصویر چی را می بینید؟
- ۲- کدام یک از شما می تواند آداب غذا خوردن را به دیگران واضح سازد؟

فرودین: فرید جان! اگر در باره آداب غذا

خوردن براین چیز می گویی خوش می شوم.

فرید: بلی، بر ما هر روز لازم است تا سه وقت غذا بخوریم یعنی صبح، چاشت، شب. همیشه پیش از غذا خوردن باید دست های خود را پاک بشوییم و بعد از آن بالای دستر خوان بنشینیم و همینکه بزرگان شروع به غذا خوردن نمودند، ما هم بسم الله گفته و به بسیار آهسته گی از پیش روی خود شروع کنیم.

فرودین: برای اینکه غذا در معده ما خوب هضم شود چی باید بکنیم؟

فرید: بلی، به خاطر اینکه غذا در معده ما خوب هضم شود، باید لقمه ما خورد و به اندازه دهن ما باشد. تا بتوانیم آن را خوب بجویم و معده ما به آسانی آن را هضم کند.

فرودین: نگفتی چقدر بخوریم کم یا زیاد؟

فرید: غذا را باید کم بخوریم تا مریض نشویم و بعد از خوردن غذا شکر خدا (ج) را گفته دست های خود را با آب و صابون، پاک بشوییم و همیشه بعد از غذا خوردن دندان های خود را باید برس کنیم تا ریزه های نان در بین دندان های ما باقی نماند و نا گفته نباید گذاشت که از طرف شب نسبت به صبح و چاشت باید کمتر بخوریم، تا راحت و آرام بخوابیم.

فعالیت معلم:

- کار خانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
- در مورد آداب غذا خوردن معلومات بیشتر بدهد و از شاگردان بخواهد که به طور گروهی درس را با یکدیگر محاوره نمایند.
- یک جمله سوالبه دار را بر تخته بنویسد؛ مانند: چی باید بکنیم؟

فعالیت شاگردان:

- شاگردان درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- به گروه ها تقسیم شوند و درس را با یکدیگر محاوره نمایند.
- جای استعمال سوالبه را در متن نشان دهند و در کتابچه های خود بنویسند.

ارزیابی:

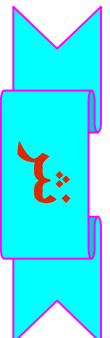
- آیا شاگردان می توانند متن را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا مفهوم و محتوای درس را می توانند به زبان ساده بیان کنند؟

کارخانه گی : شاگردان درس را در کتابچه های خود رو نویس کنند.

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	آداب	جمع ادب	۳	راحت	مغنی
۲	هضم	میده شدن، حل شدن		آرام	

درس دوازدهم

هدف: شاگردان متن را درست بخوانند، بنویسند و طرز نوشتن نثر را بیاموزند و جای گذاشتن نقطه را در متن نشان دهند.

من صلح را دوست دارم. زیرا در زمان صلح و آرامی می توانم خوب درس بخوانم، خوب فکر کنم و برای وطن خود خدمت کنم.

پرسشها:

- ۱ - در چوکات چی نوشته شده است؟
- ۲ - کدام نوشته ها را نثر می گویند؟

نثر نوشته یی را گویند که دارای وزن و قافیه نباشد؛ مانند:

دیروز و حید وقتی که از مکتب به طرف خانه می آمد، پیر مردی را دید که یک پشتره چوب را به پشت خود برداشته و روان است.

پرسید؟ کاکا جان! چوب را چی می کنید؟

پیر مرد جواب داد.

چوب را به خانه برده و آن را در بخاری می سوزانم، تا از شدت خنکی محفوظ باشم.

وحید گفت:

پدر جان! چوب را به من بدهید، تا برایتان بپزم. او چوب را تا خانه پیر مرد رساند و خدا حافظی کرد.

پیر مرد از او تشکر نموده، گفت: خداوند چ شما را عمر دراز بدهد.

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و غلطی ها را اصلاح نماید.
- در مورد درس معلومات بیشتر بدهد.
- جای گذاشتن نقطه را در متن و اصح سازد و بر تخته بنویسد؛
- مانند: روان است.

فعالیت شاگردان:

- شاگردان درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در باره مفهوم درس با همدیگر گفت و شنود نمایند.
- جای گذاشتن نقطه را در متن نشان دهند و در کتابچه های خود بنویسند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا مفهوم درس را می توانند به زبان ساده بیان کنند؟

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود تا در مورد احترام به بزرگان یک مقاله در پنج سطر بنویسند.

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	مرتب	ترتیب داده شده	۲	محفوظ	حفاظت شده

درس سیزدهم:

استقامت و پایداری

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند و استقامت و پایداری را بدانند.

جوینده، یابنده است

پرسشها:

- ۱ - به نوشته بالا خوب نگاه کنید، که مفهوم آن را می تواند بگوید؟
- ۲ - چه چیزها سبب موفقیت و کامیابی ما می شود؟

یکی از دانشمندان اسلام می گوید:

من روزی درس استقامت و پایداری را از یک حشره آموختم.

روزی در مسجد جامع دمشق نشسته بودم، دیدم که حشره یی می خواهد از یک ستون سنگی بالا رفته، در کنار چراغی که بر ستون نصب است بنشیند. من از سر شب تا نزدیک صبح در کنار همان ستون نشسته بودم و به تلاش حشره دقت می کردم، شمار کردم که هفتصد بار کار حشره تکرار شد. از روی زمین تا میانه ستون بالا می رفت، اما در میانه راه شکست می خورد و می افتاد.

سطح صاف ستون نمی گذاشت که حشره به مقصدش دست یابد. من که از تصمیم و اراده آن حشره کوچک در تعجب و حیرت بودم، از جا بر خاسته به نماز ایستادم. بعد از ختم نماز، نگاه به حشره نمودم و دیدم که بر اثر استقامت و پایداری به هدف رسیده و کنار آن چراغ نشسته است.

فعالیت معلم:

- وظیفه خانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
- مفهوم درس را به شاگردان بفهماند و آنان را تشویق نماید تا در درس و فعالیت‌های روزانه با تصمیم و اراده محکم و استوار عمل نمایند.
- درس را املا بگوید.

فعالیت شاگردان:

- شاگردان درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در باره مفهوم درس به صورت گروهی باهم صحبت و مذاکره کنند و نماینده های هر گروه نظریات شان را در مقابل صنف به دیگران بگویند.
- درس را املا بنویسند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا درس را می توانند املا بنویسند؟

کار خانه گی : شاگردان از روی کلمه های زیر، سه بار بنویسند.

(استقامت، تصمیم، اراده، نصب، سطح، حشره)

لغت‌ها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	استقامت	پایه داری	۴	دمشق	نام شهر، پایتخت سوریه
۲	پایداری	مقاومت	۵	نصب	آویزان، چسبانده و محکم شده
۳	جامع	بزرگ، تمام و کامل	۶	تعجب	حیران

نظم

هدف: شاگردان نظم را بخوانند، بنویسند و بیاموزند.

چه خوش گفتم، پیغمبر راستگوی
ز گهواره تا گور دانش بجوی

فردوسی

پرسشها:

- ۱- شعر داخل چوکات را کی می تواند بخواند؟
- ۲- کدام نوشته ها را نظم می گویند؟

نوشته یی که دارای وزن و قافیه باشد نظم گفته می شود.
نظم به صورت یک بیت، دو بیت و بیشتر از آن می باشد؛ مانند:

دل بدست آور که حج اکبر است

از هزاران کعبه یک دل بهتر است

در راه خدا دو کعبه آمد حاصل

یک کعبه صورت و یکی کعبه دل

تا بتوانی زیارت دلها کن

کافزون ز هزار کعبه باشد یک دل

خواجه عبدالله انصاری

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و عنوان را بر تخته بنویسد.
- درس را به آواز بلند بخواند و با مثال واضح سازد.
- دو کلمه هم وزن را بر تخته بنویسد؛ مانند: (اکبر - بهتر)

فعالیت شاگردان:

- شاگردان درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در مورد درس با همدیگر بحث نمایند و موضوعاتی را که از نظر املایی برای شان مشکل است چندین بار بنویسند.
- کلمه های هموزن را در متن نشان دهند و در کتابچه های خود بنویسند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا مفهوم درس را می توانند بیان کنند؟

کارخانه گی: شاگردان بیت زیر را در کتابچه های خود رو نویس کنند و در مورد آن یک مقاله بنویسند.

استاد مهربانم، ای دوست تری جانم

باشم به خدمت تو، تا زنده در جهانم

مقام معلم

درس پانزدهم:

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند، مقام معلم را بدانند و کلمه های هم وزن درس را نشانی کنند.

پرسشها:

- ۱- در تصویر چه را می بینید؟
- ۲- معلم بالای ما چه حقوقی دارد؟

معلم گر نبودی اینقدر علم از کجا می شد

به الفاظ و به معنی طالبان چون آشنا می شد

اگر استاد در تعلیم شاگردان نمی کوشید

چگونه از عبار جهل این دلها صفا می شد

خواص جمله اشیا در جهان می ماند پوشیده

چه چاره بود اگر شخصی به دردی مبتلا می شد

ز فیض علم باشد انتظام هر چه را بینی

بدون علم کار خلق کی با مدعا می شد

معلم گر چراغ علم و عرفان را نمی افروخت

چه سان مخلوق عالم واقف از ذات خدا می شد

چرا ای ارجمند من نکوشیدی به درس خود

کنون هر مشکل مغلق به افکار تو وا می شد

تو از شأن معلم بی خبر ماندی هزار افسوس

برای دیده ات خاک ققدومش توتیا می شد

اگر علم و کمالی عشقوری می داشتی از خود

به هر جاناخن سعی توهم عقده کشا می شد

عشقوری

فعالیت معلم:

 وظیفهٔ خانه‌گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
 دربارهٔ مقام والای معلم معلومات بیشتر بد هد. دو کلمهٔ هم وزن درس را بر تخته بنویسد؛
مانند: کجا - آشنا.

فعالیت شاگردان:

 درس را به دقت بخوانند و کلمه‌ها را درست تلفظ کنند .
 دربارهٔ مقام ارزشمند معلم به صورت گروهی بحث نمایند و یک نفر از هر
گروه نظر گروه خود را به دیگران بگوید.

ارزبایی:

 آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه‌ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
 آیا مفهوم درس را می توانند به زبان ساده بیان کنند؟

کارخانه‌گی: شاگردان مفهوم بیت ذیل را در کتابچه‌های خود بنویسند.

معلم گر چراغ علم و عرفان را نمی افروخت

چه سان مخلوق عالم واقف از ذات خدا می شد

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	مبتلا	گرفتار	۴	عقده	گره
۲	واقف	باخبر	۵	توتیا	سرمه
۳	معلق	مشکل	۶	شان	عزت

شاگرد خوب

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند، صفات یک شاگرد خوب را بیاموزند و کلمه ها را به حرف ها تجزیه کنند.

پرسشها:

- ۱ - در تصویر چه را می بینید؟
- ۲ - برای اینکه شاگرد خوب مکتب خود باشیم، چه باید کنیم؟

فریبا شاگرد صنف ششم است. او را معلمان و همصنفانش بسیار دوست دارند. او از داشتن معلمان مهربان، همصنفان دلسوز و خوب راضی و خوشنود است.

فریبا شاگرد ممتاز و لایق صنف خود است. اگر کسی در درس ها با مشکلی مواجه شود، با بسیار مهربانی و حوصله مندی کمک کرده و مشککش را حل می کند که این مهربانی و همکاری او را بسیار محبوب ساخته است. ما باید مانند فریبا در درسهای خود کوشا، بامعلمان و همصنفان خود همکار و مهربان باشیم همیشه خود، خانه، مکتب و محیط زیست خود را پاک نگهداریم.

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
- جهت آموزش بهتر، شاگردان را به گروپ ها تقسیم نموده و مفهوم درس را توضیح دهد.
- تجزیه نمودن کلمه ها را به حرف ها واضح سازد.مانند: بسیار(ب،س،ی،ا،ر)

فعالیت شاگردان:

- متن را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- به گروپ ها تقسیم شوند و صفات یک شاگرد خوب را به زبان ساده بیان کنند.
- کلمه های زیر را به حرف ها تجزیه نمایند.
- شاگرد، ممتاز، مکتب، محیط، نگهداریم.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند متن را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا کلمه ها را می توانند به حرف ها تجزیه کنند؟

کارخانه گی: به شاگردان گفته شود که درس را به دقت بخوانند و در مورد مفهوم آن دو جمله بنویسند.

لغتها:

شماره	لغت	معنای	شماره	لغت	معنای
۱	راضی	خوشنود	۳	محیط	جای
۲	ممتاز	عالی	۴	زیست	زنده گی

درس هفدهم:

صلح و آموزش

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند و با فوائد صلح آشنا شوند.

پرسشها:

- ۱ - به تصویر بالا خوب نگاه کنید و بگویید چه را می بینید؟
- ۲ - ما چگونه می توانیم وطن خود را آباد سازیم؟

ما که امروز در مکتب درس می خوانیم، بیشتر از همه چیز به فضای صلح آمیز نیاز داریم. چراکه درس خواندن در زمان صلح ما را به آینده خوب و درخشان امیدوار می سازد. این امید واری ضامن سعادت و پیشرفت ماست. وقتی ما می توانیم با عقل سلیم برای وطن و مردم رنجیده خود خدمات ارزنده و خوب را انجام دهیم که زنده گی صلح آمیز داشته باشیم. زنده گی در صلح و صفا و آرامش کامل برای بشر یک اصل ضروری است، که بدون آن نمی توان به توقعات انسانی خود دست یافت.

ما که از جنگ های پی در پی خسته شده ایم، صلح را که یک کلمه شیرین و زیبا است، دوست داریم.

فعالیت معلم:

 کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و غلطی ها را اصلاح نماید.
 در مورد فواید صلح و آشتی، معلومات بیشتر بدهد و شاگردان را تشویق نماید، تا در آبادی و سر سبزی کشور همیشه سهم بگیرند.

فعالیت شاگردان:

 درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
 درباره مفهوم درس و عمل نمودن به آن در گروه های خود گفت و شنود نمایند و یک تن نظر گروه خود را در مقابل صنف به دیگران بیان دارد.

ارزیابی:

 آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
 آیا مفهوم درس را می توانند به زبان ساده بیان کنند؟

کارخانه گی : شاگردان کلمه های جدید درس را پنج بار بنویسند.
لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	توقعات	خواست ها	۲	نیاز	مفنی
					ضرورت

درس هجدهم:

رابعه بلخی

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند و باشاعران نامدار کشور آشنا شوند.

پرسشها:

- ۱- رابعه بلخی کی بود؟
- ۲ - کدام یک از شما نام رابعه بلخی را شنیده است؟

صدها سال پیش از امروز در بلخ امیری بود. او دختری داشت، که او را رابعه می گفتند. رابعه به درس و آموزش بسیار شوق داشت و توانست بسیاری از علم های که در آن وقت رواج داشت، یاد بگیرد و در آموختن علم و ادب پیشرفت های زیاد نمود. رابعه با پشتکار و کوشش زیاد هدف خود را دنبال می کرد تا آن که شاعر نامداری گردید و شعر های زیادی گفت. ما در کابل مکتب و شفاخانه یی به نام رابعه بلخی داریم.

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
- در مورد درس معلومات بدهد و با ایجاد فضای صمیمیت از شاگردان بخواهد تا سؤالات شان را طرح نمایند.
- درس را املا بگوید.

فعالیت شاگردان:

- درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در مورد درس با هم دیگر بحث نمایند و سؤالات شان را از معلم محترم بپرسند.
- درس را املا بنویسند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا رابعه بلخی را شناخته اند؟

کارخانه گی: شاگردان درس را در کتابچه های خود رو نویس کنند.
لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	هدف	مقصد	۲	دنبال	تعقیب
				لغت	معنی

درس نودهم:

جمع بستن کلمه ها

هدف: شاگردان متن را بخوانند، بنویسند و طریق جمع بستن کلمه ها را بیاموزند.

مکتب، معلم، صنف، شاگرد
مکتب ها، معلمان، صنف ها، شاگردان

پرسشها:

- ۱- چوکات بالا را به دقت نگاه کنید و بگویید چه می بینید؟
- ۲- کدام یک از شما می تواند که جمع کلمه کتاب را بر تخته بنویسد؟

در زبان دری کلمه ها را به (ها ، ان) جمع می بندند؛ مانند:

(کوه ها، دریا ها، کبوتران، بیلان، بچه ها)

- ۱- دریاهای وطن ما آب پاک و شیرین دارد.
- ۲- وطن عزیز ما افغانستان کوه های بلند دارد.
- ۳- کبوتران در هوا پرواز می کنند.
- ۴- در بهار بیلان به آواز خوانی می پردازند.
- ۵- بچه ها در پارک بازی می کنند.

فعالیت معلم:

 کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و عنوان درس را بر تخته بنویسد.
 در مورد جمع بستن کلمه ها معلومات بدهد.

فعالیت شاگردان:

 درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
 در مورد جمع بستن کلمه ها فکر کنند و آنچه را که نمی فهمند از استاد محترم سؤال کنند.

ارزیا بی:

 آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه های مفرد را می توانند جمع کنند؟
 آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود که جمع کلمه های زیر را در کتابچه های خود بنویسند.

(کتابچه، درس، تباشیر، دختر، پسر)

درس بیستم:

حفاظت دندانها

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند، طرز محافظت دندانها را بدانند و کلمه های جمع را در متن نشان دهند.

پرسشها:

- ۱ - در تصویر چه را می بینید؟
- ۲ - ما چی باید بکنیم تا دندانهای ما سالم بماند؟

دندانها یکی از اعضای بسیار مهم بدن است. ما باید در نگهداری آنها بسیار کوشش کنیم. یعنی هیچگاهی با دندانهای خود بادام، خسته، چهار مغز و دیگر چیزهای سخت را نشکنیم، تا دندانهای ما خراب و فرسوده نشده و به درد دندان مبتلا نگردیم. باید از خوردن شیرینی زیاد هم جلوگیری کنیم، زیرا شیرینی دندانهای ما را به خصوص دندانهای کودکان را زودتر خراب ساخته و باعث کرم خورده گی دندانها می گردد.

ما باید همیشه بعد از خوردن غذا دندانهای خود را برس و یا مسواک بزنیم.

فعالیت معلم:

 کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
 شاگردان را به گروپ ها تقسیم کند و در مورد حفاظت دندانشانها معلومات داده و از شاگردان بخواهد که برداشت شان را از مفهوم درس بیان دارند.
 یک کلمه جمع را بر تخته بنویسد؛ مانند: دندانشانها.

فعالیت شاگردان:

 درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
 به گروپ ها تقسیم شوند و در مورد حفاظت خوب از دندانشانها با همدیگر بحث نموده و مفهوم آن را بیان دارند.
 جمع کلمه ها را در متن نشان دهند و در کتابچه های خود بنویسند.

ارزیابی:

 آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
 آیا مفهوم درس را می توانند به زبان ساده بیان کنند؟

کارخانه گی : شاگردان درس را در کتابچه های خود رو نویس کنند.
لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	حفاظت	نگهداری	۲	فرسوده	مغنی
					کهنه

درس بیست و یکم:

میکروب

هدف: شاگردان شعر را روان بخوانند، بنویسند، میکروب را بشناسند، طریق دوری از میکروب را بیاموزند و کلمه های هم وزن شعر را بیرون نویس کنند.

پرسشها:

- ۱- در تصویر چه را می بینید؟
- ۲- چه چیزها باعث مریضی و کثیف شدن بدن ما می شود؟

بچه جان یک نکته گویم هوشدار
میکروب ها آدمی را دشمن اند
میکروب از هر بلا بدتر بود
میکروب از هر آفت جان و تن اند
باعث امراض و درد سر بود
وارد اندر جان انسان می شود
با زرنگی رخنه در تن می کند
از جدار زخیم ها سر می کشد
دشمن خوینست با نوع بشر

با ید او را با نظافت دور کرد
چشم هایش را به نیرو کور کرد

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاکردان را ملاحظه کند و شعر را به آواز بلند بخواند.
- معنی و مفهوم شعر را به زبان ساده به شاگردان بفهماند و همچنان شاگردان را تشویق به پاکی و نظافت خود، صنف، مکتب و محل زیست شان نماید.
- دو کلمه هم وزن را بر تخته بنویسند؛ مانند: (هوشدار - گوشدار)

فعالیت شاگردان:

- شعر را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در مورد نظافت خود، مکتب و محل زیست شان با همدیگر بحث نمایند.
- کلمه های هم وزن شعر را بیرون نویس کنند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند شعر را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه های درس را می توانند بیرون نویس کنند؟
- آیا مفهوم درس را می توانند به زبان ساده بگویند؟

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود تا شعر را حفظ نموده و در کتابچه های خود رو نویس کنند.

لغت‌ها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	میکروب	جسم کوچک ذره بینی	۶	آفت	بلا
۲	کشیف	ناپاک	۷	کمین	قاپو
۳	خصم	دشمن	۸	رخنه	سوراخ
۴	چدار	دیوار	۹	حذر	پرهیز
۵	موذی	آزار دهنده	۱۰	نیرو	قدرت

ولایت ننگرهار

هدف : شاگردان درس را روان بخوانند، بنویسند، با ولایت ننگرهار آشنا شوند و کلمه های مرکب متن را نشان دهند.

پرسشها:

- ۱ - در تصویر چه را می بینید؟
- ۲ - ننگرهار را چرا همیشه بهار می گویند؟

ننگرهار یکی از ولایت های مشهور وطن ماست، که در شرق کابل موقعیت داشته و مرکز آن شهر جلال آباد است.

ننگرهار زمستان معتدل و تابستان گرم دارد. نازنج، مالته و لیمو از میوه های اند که در آنجا می رویند. شهر زیبا و دیدنی جلال آباد، باغ ها، و تفریحگاه های زیادی دارد که هزاران هزار تن از هموطنان ما در فصل زمستان به تماشای آنها می روند و میله ها بر پا می کنند. میله گل نازنج در جلال آباد از میله های ملی ماست که هفته ها دوام می کند. باغ امیر شهید، باغ کوکب، باغ شاهي، سراج العمارت، فارمهای هدده و غازی آباد از جمله جا های تاریخی و دیدنی آن ولایت است، که همیشه محل تفریح مردم ما بوده است. ننگرهار به ولایت همیشه بهار مشهور است.

این سر زمین باستانی و علم پرور شاعران و نویسندگان زیادی را در آغوش پر مهر خود پرورده است، که از آن جمله می توان از گل پاچا الفت، محمد عثمان نژند نصرالله حافظ و ملنگ جان نام برد.

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و متن را به آواز بلند بخواند.
- در مورد شهر باستانی جلال آباد معلومات بیشتر بدهد.
- کلمه های مرکب متن را واضح سازد؛ مانند: جلال آباد.

فعالیت شاگردان:

- متن را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در مورد درس با همدیگر بحث نمایند و شاگردانی که شهر زیبای جلال آباد را از نزدیک دیده اند به دیگران معلومات دهند.
- کلمه های مرکب را در متن نشان دهند و در کتابچه های خود بنویسند.

ارزبایی:

- آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا کلمه های مرکب متن را می توانند نشان دهند؟

کارخانه گی : به شاگردان هدایت داده شود تا کلمه های مرکب متن را در کتابچه های خود رو نویس کنند.

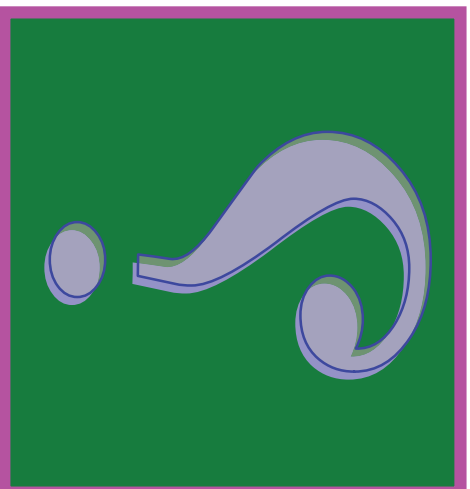
لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	معتدل	برابر	۲	باستانی	قدیمی ، تاریخی

درس بیست و سوم:

سؤالیه «؟»

هدف : شاگردان درس را بخوانند، بنویسند و بیاموزند.

پرسشها:

- ۱- در چوکات چه را می بینید؟
- ۲- کی می تواند یک جمله سؤالیه دار بنویسد؟

سؤالیه علامه یی است که در آخر یک جمله پرسشی می آید؛ مانند:

- ۱- ورزش برای فکر و بدن ما چه فایده دارد؟
- ۲- بزرگان بالای ما چی حقوقی دارند؟
- ۳- ما در مکتب چه را می آموزیم؟
- ۴- دیروز کجا رفته بودی؟
- ۵- ما برای سر سبزی وطن خود، چه باید بکنیم؟

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و عنوان را بر تخته بنویسد.
- درس را به آواز بلند بخواند و جمله های پرسشی را با مثال واضح سازد.
- از شاگردان بخواهد تا هر کدام یک جمله پرسشی بنویسند.

فعالیت شاگردان:

- درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در مورد جمله های پرسشی به صورت گروهی گفت و شنود نمایند و یک نفر از هر گروه نظر گروه خود را به دیگران بگویند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا می توانند جمله های پرسشی را بنویسند؟

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود تا هر کدام سه جمله پرسشی در کتابچه های خود بنویسند.

درس بیست و چهارم:

تلفون

هدف: شاگردان متن را بخوانند، بنویسند، تلفون را بشناسند، طرز استفاده از تلفون را بیاموزند و علامت سوالیه را در متن نشان دهند.

پرسشها:

- ۱ - تصویر بالا را به دقت نگاه کنید و بگویید چه را می بینید؟
- ۲ - چه کسی از شما در خانه تلفون دارد؟

احمد: اگرم جان! شما می دانید که تلفون چه معنی دارد؟
اکرم: احمد جان! تلفون یک کلمه یونانی است، که معنی آن گفت و شنود از راه دور می باشد.

احمد: در داخل تلفون چه است، که توسط آن می توان از راه دور صحبت کرد؟
اکرم: تلفون یک دستگاه گیرنده و یک دستگاه فرستنده دارد، که توسط گیرنده انسان می شنود و توسط فرستنده جواب می دهد.
احمد: اگرم جان! در آخر برایم بگو که تلفون را که و در کجا اختراع کرده است؟
اکرم: تلفون را یک دانشمند امریکایی به نام «گراهام بل» در سال «۱۸۸۰م» اختراع کرده است.

فعالیت معلم:

 کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
 در مورد تلفون معلومات بیشتر بدهد و طرز استفاده از آن را به شاگردان بفهماند.
 جای گذاشتن علامت سوالیه را بر تخته بنویسد؛ مانند: تلفون چه معنی دارد؟

فعالیت شاگردان:

 درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
 در باره استفاده خوب و بجا از تلفون با همدیگر بحث نمایند.
 جای گذاشتن علامت سوالیه را در متن نشان دهند و در کتابچه های خود بنویسند.

 آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
 آیا علامت سوالیه را می توانند در متن نشان دهند؟

ارزیابی:

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود که درس را به دقت بخوانند و کلمه های را که از نظر املايي برايشان مشکل است، پنج بار بنویسند.

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	اختراع	به وجود آوردن	۲	دستگاه	وسيله

درس بیست و پنجم:

حقوق پدر

هدف : شاگردان درس را روان بخوانند، بنویسند و حقوق پدر را بیاموزند.

پرسشها:

- ۱ - در تصویر کی ها را می بینید؟
- ۲ - پدر بالای ما چه حقوقی دارد؟

پدر فرد بزرگ خانواده است. محبت پدر نسبت به فرزندانش بسیار زیاد است.

شب و روز کار می کند، زحمت می کشد، تا فرزندانش در آسایش و آرامش زنده گی نمایند.

پدر برای فرزندانش، خانه، نان، لباس، سامان و لوازم مکتب مثل: کتاب، کتابچه، قلم و دیگر ضرورت های زنده گی را آماده می سازد، تا آنها به بسیار آسانی تحصیل نمایند و در آینده صاحب علم و کمال شوند. پدر زحمت های زیادی را در تعلیم و تربیه فرزندانش می کشد. پس برای ما لازم است تا پدر خود را دوست داشته باشیم و همیشه به او احترام کنیم و هیچ گاهی بی اطاعتی او را نکنیم.

آرزوی پدر از فرزندانش فقط آموختن علم، دانش، تربیه و ادب است. که ما باید شب و روز کوشش کنیم تا با درس خواندن خوب و آموختن علم

و دانش، حقوقی را که بالای ما دارد بیاموزیم و آن را ادا نماییم و تا پدر خود را به آرزوهایش رسانده، رضایت و خوشنودی اش را به دست آوریم.
فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
- در مورد حقوق پدر معلومات بیشتر بدهد.
- کلمه های مشکل درس را املا بگوید.

فعالیت شاگردان:

- درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در مورد حقوق پدر با همدیگر گفت و شنود نمایند و یکی از آنها مفهوم را به دیگران به زبان ساده بیان کند.
- کلمه های مشکل درس را که نمی دانند از استاد محترم بپرسند و آن را به یک دیگر املا بگویند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا کلمه های مشکل درس را می توانند املا بنویسند؟

کارخانه گی: شاگردان در مورد حقوق پدر در شش سطر، یک مقاله بنویسند.
لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	آسایش	راحت	۳	بی اطلاعاتی	نافرمانی
۲	کمال	مهارت در کاری	۴	لوازم	سامان، اسباب

درس بیست و ششم:

آزادی

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند، مفهوم آزادی را بدانند و کلمه های هم وزن درس را بیرون نویس کنند.

پرسشها:

- ۱ - تصویر بالا بیانگر چه چیز است؟
- ۲ - آیا مفهوم آزادی را می توانید تشریح کنید؟

مرغی ز قفس پرید و بنشست   بر شاخه سبز بید لرزان
سر کرد تـرانه و گفتا   وارسته شدم ز قید زندان
بازمزمه خوش و دلاییز   پر زد به کنار سرو و ریحان
با شور و خوشی و شادمانی   شد پای گل و شگوفه پنهان
با چلچله ها به عشوه می گفت   دیگر نروم به قید زندان

مرغی که گریزد از قفس چون
در بند توان کشیدن انسان

قسیم مجددی

فعالیت معلم:

 وظیفهٔ خانه‌گی شاکردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
 در مورد آزادی معلومات بیشتر بدهد و شاگردان را به گروه‌ها تقسیم کند تا به صورت مقایسوی درس را بخوانند.
 دو کلمهٔ هم وزن را بر تخته بنویسد؛ مانند: **لرزان - زندان**

فعالیت شاگردان:

 متن را به دقت بخوانند و کلمه‌ها را درست تلفظ کنند.
 متن را به طور گروهی و به قسم مقایسوی به آواز بلند بخوانند و مفهوم آن را به زبان ساده بیان کنند.
 کلمه‌های هم وزن را در درس نشان دهند و در کتابچه‌های خود بنویسند.

ارزیابی:

 آیا شاکردان می‌توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه‌های هم وزن درس را می‌توانند نشان دهند؟
 آیا معنی و مفهوم درس را می‌توانند به زبان ساده بیان کنند؟

کارخانه‌گی: به شاکردان هدایت داده شود تا نظم را حفظ نمایند و در کتابچه‌های خود رو نویس کنند.

لغت‌ها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	وارسته	آزاد	۴	چلچله	پرستو
۲	دل‌ویز	دلپسند	۵	عشوه	ناز و کرشمه

درس بیست و هفتم:

حوادث ترافیکی

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند، طرز مراعات نمودن قوانین ترافیکی را بیا موزند و نقطه را در متن نشان دهند.

پرسشها:

- ۱ - به تصویر بالا خوب نگاه کنید و منظره آن را توضیح دهید؟
- ۲ - اگر قوانین ترافیکی را مراعات نکنیم چه اتفاقی می افتد؟

انور هیچ گاهی به حرف های پدر و مادرش توجه نمی کرد. هر روز بایسکل خود را از خانه بیرون می کشید در کوچه ها و سرک های عمومی بی باکانه مشغول بایسکل سواری می بود.

تا بالاخره یک روز که با بسیار عجله و شتاب در سرک عمومی مصروف بایسکل رانی بود و مثل همیشه به اشاره ترافیکی توجه نداشت، می خواست که از چهارراهی عبور کند. که ناگهان آوازی به گوشش رسید و خیلی ترسید، متوجه شد که در بین چهارراهیست و چیزی نمانده بود که زیر موتر شود. خود را با بسیار عجله به پیاده رو رسانید و از آنروز به بعد با خود تصمیم گرفت که دیگر در سرک های عمومی و چهارراهی ها اشاره های ترافیکی را مراعات کند.

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و متن را به آواز بلند بخواند.
- شاگردان را به گروه ها تقسیم نماید و طریق رفت و آمد در سرک های عمومی و پیاده روها را برایشان واضح سازد.
- جای گذاشتن نقطه را بر تخته بنویسد؛ مانند: نمی کرد.

فعالیت شاگردان:

- متن را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ نمایند.
- به گروه ها تقسیم شوند و طریق گذاشتن از سرک های عمومی و رفت و آمد در پیاده روها را در صنف تمثیل کنند.
- جای گذاشتن نقطه را در متن نشان دهند و در کتابچه های خود بنویسند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند متن را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا می توانند نقطه را در متن نشان دهند؟
- آیا مفهوم درس را می توانند به زبان خود بگویند؟

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود تا متن را در کتابچه های خود رو نویس کنند.

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	مراعات	رعایت کردن	۳	شتاب	عجله
۲	بی باکانه	بی ترس	۴	تصمیم	اراده

تکمیل جمله های نامکمل

هدف: شاگردان درس را بخوانند، بنویسند و بیاموزند.

مکتب جای آموختن علم است.
مکتب جای آموختن ( ) است.

پرسشها:

- ۱- چو کات بالا را به دقت نگاه کنید و مفهوم آن را توضیح دهید؟
- ۲- کدام جمله را نامکمل می گویند؟

جمله نامکمل به جمله گفته می شود که تمام نا شده باشد:

مانند:

وقت	(	از خواب برمیخیزم.	)	من هر روز صبح	(
مکتب	(	نرفته بود.	)	مریم دیروز به	(
برای ما	(	لازم است.	)	احترام بزرگان	(
سعادت	(	ماست.	)	صلح ضامن	(
ممتاز	(	مکتب است.	)	فوزیه شاگرد	(

فعالیت معلم:

 کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و عنوان را بر تخته بنویسد.
 درس را به آواز بلند بخواند و در مورد جمله های نامکمل معلومات دهد.
 یک جمله نامکمل را بر تخته بنویسد و آن را تکمیل کند؛ مانند :
مکتب جای آموختن ( ) است. مکتب جای آموختن (علم) است.

فعالیت شاگردان:

 درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
 در مورد درس با همدیگر گفت و شنود نمایند و کلمه های که به نظر شان مشکل است از استاد محترم بپرسند.
 جمله های نا تکمیل متن را از کلمه های داخل چوکات پر کنند و در کتابچه های خود بنویسند.

ارزیابی:

 آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
 آیا جمله های نامکمل درس را می توانند تکمیل نمایند؟

کارخانه گی: استاد محترم، چند جمله نامکمل را بر تخته بنویسد و به شاگردان بگوید تا آنها را رو نویس کرده و در خانه تکمیل نمایند.

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	نامکمل	نا تمام	۳	ضامن	ضمانت کردن
۲	تکمیل	مکمل	۴	سعادت	خوشبختی

درس بیست و نهم:

غم و اندوه

هدف: شاگردان درس را روان بخوانند، بنویسند، راه های دور ساختن غم و اندوه را بیاموزند و جمله های نامکمل را تکمیل نمایند

پرسشها:

- ۱ - در تصویر چه را می بینید؟
- ۲ - برای آنکه غم و اندوه را از خود دور سازیم چه باید بکنیم؟

محمود که از غریبی و ناداری خود رنج می برد، همیشه غمگین و متأثر به مکتب می آمد در گوشه یی تنها می نشست و خود را کوچکتر از همه فکر می کرد.

یکی از روز ها که در زیر درختی نشسته بود، با خود می گفت: ای خدا! چي می شد که من هم پول و پیسه می داشتیم و مثل بچه های دیگر با لباس نو به مکتب می آمدم و رنج نمی بردم.

احمد که یکی از همصنفان محمود بود، سخنهای او را شنید. کنارش رفت تا اندوه و تأثر را از دلش بیرون کند و برایش گفت: محمود جان! همین غم های بیجا ست که نمی گذارد انسان خوب فکر کند، خوب درس بخواند و صحت سالم داشته باشد. تو که بچهٔ سالم و با استعداد هستی، چرا آیندهٔ خوبت را با این فکر خراب از دست می دهی؟ تو باید با همهٔ سختی ها و ناداری ها مقاومت کنی و همیشه خود را قوی و دلاور فکر نمایی، تاهیح و قتی زیر تأثیر غریبی و ناداری نروی و خود را کوچکتر از دیگران احساس نکنی.

فعالیت معلم:

 کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
 در مورد ضرر های غم و اندوه معلومات بیشتر بدهد و همچنان شاگردان را تشویق نماید که هیچ و قتی اندوه را به دل خود راه ندهند.
 یک جمله نامکمل را بر تخته بنویسد و آن را از کلمه داخل چوکات تکمیل نماید؛ مانند: احمد که یکی از ( ) محمود بود.
 همصنفان

فعالیت شاگردان:

 درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
 در مورد ضرر های غم و اندوه باهمدیگر بحث نمایند.
 جمله های نامکمل زیر را از کلمه های داخل چوکات تکمیل کنند.

غریبی، همصنفان

استعداد

- ۱- محمود که از ( ) خود رنج می برد.
- ۲- احمد یکی از ( ) محمود بود.
- ۳- تویچه سالم و با ( ) هستی.

ارزیابی:

 آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
 آیا مفهوم درس را می توانند به زبان ساده بگویند؟

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود که درس را به دقت بخوانند و کلمه های (کوچکتر، استعداد، تأثیر، احساس، می داشتیم) را پنج بار در کتابچه های خود بنویسند.

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	اندوه	غم	۲	با استعداد	توانا

درس سی ام:

نجار

هدف: شاگردان شعر را روان بخوانند، بنویسند و نجار را بشناسند.

پرسشها:

- ۱ - در تصویر چه را می بینید؟
- ۲ - نجار برای ما چه چیزها می سازد؟
- ۳ - آیا سلمان و لوازم نجاری را می شناسید؟

بشنو از من قصهٔ نجار را می کند با شوق او این کار را
اره دارد تیشبه دارد زنده ها می خرد ز آهننگر این افزار را
میز و الماری و چوکی های خوب سازد او هم گسوج بازو دار را
ساخته نجار با افزار کار چوب های خانه و دیوار را
روزها تا شام می باشد به کار می کشد او زحمت بسیار را

باشد هر کس احتیاج کار او

گیرد اجرت پیسهٔ بسیار را

مایل

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
- در مورد کسب نجاری معلومات بیشتر بدهد.
- درس را املا بگوید.

فعالیت شاگردان:

- درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در مورد کسب نجاری به صورت گروهی بحث نمایند و یک نفر از هر گروه نظر گروه خود را در مقابل صنف به دیگران بگوید.
- درس را املا بنویسند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا درس را می توانند املا بنویسند؟

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود تا برای هریک از کلمه های زیر یک جمله بنویسند.

نجار، چوکی، افزار، احتیاج، چوب

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	شوق	علاقه	۳	أجرت	مزد
۲	افزار	سامان کار	۴	احتیاج	ضرورت

درس سی و یکم:

اندرزها

هدف: شاگردان اندرزها را روان بخوانند، بنویسند، معنی و مفهوم اندرز را بیاموزند.

بیاموز و بیاموزان

پرسشها:

- ۱ - نوشته بالا را به دقت بخوانید و مفهوم آن را توضیح دهید؟
- ۲ - هدف از گفتن و آموختن اندرز چیست؟

- ۱- خود شناسی خدانشناسی است.
- ۲- صلح آب حیات است.
- ۳- تحمل و برد باری بر شخصیت انسان می افزاید.
- ۴- صبر تلخ است و لیکن بر شیرین دارد.
- ۵- سخن به اندازه خویش گوی.
- ۶- از بزرگان در راه پیش مرو.
- ۷- از جنگ و فتنه گریزان باش.
- ۸- کارها را با دانش و تدبیر کن.
- ۹- قدر مردمان را بدان.
- ۱۰- دوست زیرک و داناگزین.

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و اندرزها را به آواز بلند بخواند.
- شاگردان را به گروه ها تقسیم کند و اندرزها را به صورت جداگانه معنی نماید.
- درس را املا بگوید.

فعالیت شاگردان:

- اندرزها را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- به گروه ها تقسیم شوند و به قسم مقایسوی از هر گروه یک نفر مفهوم اندرزها را به دیگران بگوید.
- اندرزها را املا بنویسند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند اندرزها را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا مفهوم اندرزها را می توانند به زبان ساده بگویند؟

کارخانه گی: شاگردان اندرزها را در نتیجه های خود رو نویس کرده و اندرز زیر را را معنی نمایند:

(از جنگ و فتنه، گریزان باش)

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	اندرز	پند و نصیحت	۵	پر	ثمر، حاصل
۲	تحمل	گذشت	۶	فتنه	شراذناختن
۳	تدبیر	درکاری فکر کردن	۷	گزین	انتخاب کن
۴	زیرک	هوشیار	۸	می افزایش	زیاد می کند

درس سی و دوم:

پیشوند

هدف: شاگردان پیشوندها را بخوانند، بنویسند و بیاموزند.

بر، در، نا، هم

پرسشها:

- ۱- در چوکات بالا کدام کلمه ها را می بینید؟
- ۲- کی می تواند کلمه های پیشوند دار را بنویسد؟

پیشوند ها کلمه های نا مستقل اند که در اول کلمه های مستقل

می آیند و سبب تغییر معنی آنها می گردند؛ مانند: بر، در، نا، هم، بی و ...

- ۱- احمد همسین محمود است.
- ۲- دیروز شریف درخواستی خود را به اداره داد.
- ۳- کمک کردن به اشخاص فقیر و نا دار وظیفه هر انسان است.
- ۴- ذکر و عبادت خداج تمام آرزو های انسان را برآورده می سازد.
- ۵- کریم یک شخص فقیر، بیچاره و ناتوان است.

فعالیت معلم:

 کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و عنوان را بر تخته بنویسد.
 درس را به آواز بلند بخواند و در مورد پیشوند ها معلومات بدهد.

فعالیت شاگردان:

 درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
 در مورد درس باهمدیگر به صورت گروپی گفت و شنود نمایند و یک نفر از هر گروپ در مقابل صنف گفتنی های خود را بیان کند.

ارزیابی:

 آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
 آیا پیشوند ها را می توانند در کلمه ها نشان دهند؟

کارخانه گی: شاگردان درس را در کتابچه های خود رو نویس کنند.
لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	همسن	هم سال ، برابر	۴	نادار	مغنی
۲	درخواستی	خواهش، تقاضا	۵	برآورده	فقیر
					فراهم

رابطه خوب

هدف: شاگردان درس را روان بخوانند، بنویسند و طرز آموختن را بپندارند.

پرسشها:

- ۱ - در تصویر چه را می بینید؟
- ۲ - اگر کسی شما را متوجه اشتباه تان کند چی می کنید؟

جمیله روزی گریه کنان از مکتب به خانه آمد و علت گریه اش را به مادر خود این طور حکایه کرد:

مادر جان! امروز معلم صاحب زبان دری کار خانه گی ام را قبول نکرد. و من در نزد همصنفانم بسیار شرمنده و خجالت شدم و فکر کرده هیچ کسی مرا دوست ندارد، و لیاقت هیچ چیزی را ندارم. مادرش گفت: جمیله جان! تو پیش از اینکه به اشتباه خود پی ببری و فکر کنی که امروز اگر کار خانه گی ات غلط بود، فردا کوشش کنی که آن را درست بنویسی، چرا متأثر شده گریه می کنی؟ که چنین روش نتیجه خوب در پی ندارد.

تو باید قناعت داشته باشی و کوشش کنی تا از طریق اصلاح نواقص در همه امور زنده گی موفق و کامیاب گردی.

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
- شاگردان را تشویق نماید تا با همدیگر روش خوب و نیک داشته باشند و در مورد رابطه خوب معلومات مفید بدهد.
- یک کلمه را به حرف ها تجزیه کند و بر تخته بنویسد؛ مانند: طریق (ط - ر - ی - ق)

فعالیت شاگردان:

- درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در مورد مفهوم درس به صورت گروهی با همدیگر گفت و شنود نمایند و یک نفر از هر گروه نظر گروه خود را به همصنفان بیان کند.
- کلمه های زیر را به حرف ها تجزیه نمایند و در کتابچه های خود بنویسند.
(گریه، علت، هیچ، قناعت، اصلاح، نواقص)

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا مفهوم درس را می توانند به زبان ساده بگویند؟

کارخانه گی: به شاگردان گفته شود که در مورد روابط شان با یک دیگر در صنف یک مقاله ترتیب دهند.

لغت‌ها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	پی	دنبال	۴	متأثر	مغنی
۲	حکایه	قصه	۵	قناعت	جگرخون
۳	اشتباه	غلطی	۶	اصلاح	قانع بودن
					درست

درس سی و چهارم:

کمک به فقیران

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند و طرز کمک کردن به نیازمندان را بیاموزند.

پرسشها:

- ۱ - در تصویر چه را می بینید؟
- ۲ - از نظر شما کمک به نیازمندان، چه نوع عمل است؟

شخص خوب همیشه برای دیگران کمک می کند. زیرا کمک کردن به انسان های نیاز مند یک عمل پسندیده و خوب است.

من همیشه خود را در غم و خوشی دیگران شریک می دانم و از غمخواری به دیگران لذت می برم. اگر کدام شخص نیاز مند و یا نادار و غریب را می بینم که مشکلی دارد و رنج می برد، کوشش می کنم تا غم و غصه او را از داش بیرون کشیده و برایش راه های امید وار بودن را نشان دهم.

هرکسی که خود را انسان کامل می داند، نباید نسبت به هموعان خود بی اعتنا و بدبین باشد که بد بینی از نگاه دین مقدس اسلام نیز یک عمل خلاف شمرده شده است.

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و متن را به آواز بلند بخواند.
- در مورد مفهوم و محتوای درس به شاگردان معلومات مفید بدهد.
- درس را املا بگوید.

فعالیت شاگردان:

- شاگردان درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- شاگردان به صورت گروهی در مورد درس با هم مذاکره کنند و یک نفر از هر گروه نظر گروه خود را در مقابل صنف به دیگران بیان کند.
- درس را املا بنویسند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا درس را می توانند املا بنویسند؟

کارخانه گی: شاگردان کلمه های (ضمخواری، نیاز مند، همنوعان، بی اعتنا، متاثر

و پسندیده) را پنج بار در کتابچه های خود بنویسند.

لغت‌ها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	خلاف	ضد	۴	همنوعان	هم مانندها
۲	ضمخواری	دلجویی	۵	بی اعتنا	بی توجه

سنایی غزنوی

هدف: شاگردان درس را روان بخوانند، بنویسند و باشاعران بزرگ کشور ما آشنا شوند.

پرسشها:

- ۱ - در تصویر بالا کی را می بینید؟
- ۲ - آیا سنایی غزنوی را می شناسید؟ که می تواند در مورد وی سخن بگوید؟

ابوالمجد مجدود بن آدم سنایی یکی از شاعران بزرگ غزنه بوده که در زمان سلطان علاءالدوله مسعود بن ابراهیم غزنوی و بهرامشاه بن مسعود می زیست. سناً به معنی روشنایی است و سنایی نام شعری اوست. بزرگترین آثار او مثنوی حدیقة الحقیقه، طریق التحقیق، رساله سیر العباد، دیوان قصاید، غزلیات و غیره می باشد. سنایی شاعر یست وارسته، که همیشه ظلم و بی عدالتی عصرش را به شدید ترین الفاظ محکوم کرده است. وفات این مرد بزرگوار و عارف در سنه ۵۴۵ هـ . ق. اتفاق افتاده و آرامگاه وی در شهر غزنه واقع است.

فعالیت معلم:

 کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
 در مورد درس معلومات بدهد.

فعالیت شاگردان:

 متن را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
 در مورد درس به صورت گروهی باهمدیگر بحث کنند و یک نفر از هر گروه نظر گروه خود را به دیگران بیان کند.

ارزبایی:

 آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
 آیا سنایی غزنوی را شناختند؟

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود تا متن را در کتابچه های خود رو نویس کرده و حفظ نمایند.

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	الفاظ	سخن ها، جمع لفظ	۳	محکوم	حکم کرده شده
۲	آرامگاه	مراد از قبر	۴	رساله	نوشته

علاج زخم‌ها

هدف: شاگردان متن را روان بخوانند، بنویسند، تحمل و برد باری را بیاموزند.

پرستشها:

- ۱ - در تصویر چه را می بینید؟
- ۲ - ما چطور می توانیم که یک زنده گی آرام و صلح آمیز داشته باشیم؟

اجمل همراه با فامیل خود در یک قریه زنده گی می کردند. انفجار مین باعث کشته شدن پدرش و قطع شدن پای برادرش گردید. اجمل که در صنف نهم مکتب درس می خواند از جمله شاگردان ممتاز مکتب خود بود. او با وجود اینکه بعد از مرگ پدرش از برادر معیوب و دو خواهر کوچکش سر پرستی می کرد، هرگز از حادثه متأثر نگردید. مانند یک مرد بزرگ و دلاور در مقابل همه سختی‌ها و درد‌ها ایستاده گی کرده و با صبر و حوصله از برادر و خواهران خود سرپرستی می کرد و همیشه آنها را به صلح و صفا رهنمائی می کرد، از کینه و دشمنی باز می داشت و راه اصلی زنده گی را نشان می داد.

او به آنان می گفت که آن حادثه خواست و رضای خالق بوده است و نباید از آن غصه ای در دل بگیرند.

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
- مفهوم و محتوای درس را تشریح کند.
- کلمه های جدید درس را املا بگوید.

فعالیت شاگردان:

- درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
- در مورد مفهوم و محتوای درس با همدیگر گفت و شنود نمایند و نظر خود را در مقابل دیگران بگویند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا کلمه های جدید درس را می توانند املا بنویسند؟

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود که از کلمه های زیر جمله بسازند.

علاج، افغانستان، بزرگ، دشمنی، اتفاق

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	علاج	درمان	۴	حادثه	واقعه
۲	انفجار	ترکیدن			

درس سی و هفتم:

پسونند

هدف: شاگردان پسونند ها را بخوانند، بنویسند و بیاموزند.

مند، گار، گاه

پرسشها:

- ۱- در چوکات چه نوشته شده است؟
- ۲- کدام یک از شما می تواند پسونند را در کلمه نشان دهد؟

پسونندها کلمه های نا مستقلى اند که در آخر کلمه های مستقل آمده، معنی آنها

را تغییر می دهد.

- ۱- احسان پسر **هوشمند** و ذکی است.
- ۲- سیمایک زن **دانشمند** است.
- ۳- فرید در **فروشگاه** کار می کند.
- ۴- کسانیکه به دیگران ضرر می رسانند، **گنهکار** می شوند.

فعالیت معلم:

 کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و عنوان را بر تخته بنویسد.
 درس را به آواز بلند بخواند و یک کلمهٔ پسوند دار را بر تخته بنویسد؛
مانند: دانشمند.

فعالیت شاگردان:

 درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ نمایند.
 در مورد پسوندها باهمدیگر گفت و شنود کنند.
 پسوند را در متن نشان دهند و در کتابچه های خود بنویسند.

ارزبایی:

 آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا پسوندها را می توانند در کلمه ها نشان دهند؟
 آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟

کارخانه گی: به شاگردان، هدایت داده شود تا کلمه های زیر را از پسوند های داخل چوکات تکمیل نموده و در جمله ها استعمال نمایند.

« دانش، آفریده، خرد»

مند
گار
گاه

درس سی و هشتم:

روش های نادرست

هدف: شاگردان درس را روان بخوانند، بنویسند، از روش های نادرست بپرهیزند و علامت شاره را در متن نشان دهند.

پرسشها:

- ۱- در تصویر چی را می بینید؟
- ۲- برای اینکه با همصنفان، فامیل و همه مردم صمیمی باشیم، چه باید بکنیم؟

شریف پسر کاکایم، دیروز که از مکتب به خانه آمد، متأثر و خیلی گرفته به نظر می رسید.

از وی پرسیدم: چرا؟ چی شده است؟

گفت: ساعت سوم بود و می خواستم که لغت های مضمون دری را بیرون نویس کنم. دیدم، قلم خود کارم نیست. پرسیدم: کی قلم من را گرفته است؟

یک مرتبه قادر با بسیار حرکت نادرست قلم را به رویم زد و گفت: بگیر بخیل! من از عمل وی خیلی ناراحت شدم، ولی معلم مضمون دری ما که رویه نادرست قادر را دید، خطاب به همه شاگردان چنین گفت:

شما باید بدانید که روش های نا پسند و نادرست در مقابل یک دیگر تان آهسته آهسته باعث کشیده گی های بزرگ می گردد، و آینده خوب ندارد. یک شاگرد مکتب و یا هر کس دیگر بالای همدیگر حقوقی دارند. پس باید هریک ازما آن را رعایت نماییم و همیشه با یک قلب پر از صفا و صمیمیت با همه رفتار نیک و انسانی داشته باشیم. در این صورت می توانیم آینده خود، خانواده و بالاخره کشور خود را خوب و بهتر سازیم.

فعالیت معلم:

 کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
 در مورد سلوک و رویه خوب معلومات بیشتر بدهد و طریق آموختن روشهای درست و سالم را به شاگردان بفهماند.
 جمله را که در آن شارحه (:) استعمال شده باشد بر تخته بنویسد؛
مانند: خطاب به همه شاگردان چنین گفت:

فعالیت شاگردان:

 درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
 در مورد رویه و روش خوب با یک دیگر گفت و شنود نمایند.
 جای استعمال علامت شارحه را در متن نشان دهند و در کتابچه های خود بنویسند.

ارزیابی:

 آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
 آیا علامت شارحه را می توانند در متن نشان دهند؟

کارخانه گی: شاگردان کلمه های مشکل درس را پنج بار بنویسند.
لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	روش	رویه	۲	خطاب	سخنی که به مخاطب گفته می شود

درس سی و نهم:

آبده های تاریخی

هدف : شاگردان دیالوگ را روان بخوانند، بنویسند و آبده های تاریخی را بشناسند.

پرسشها:

- ۱ - در تصویر چه را می بینید، کی می تواند چیزی بگوید؟
- ۲ - آیا اهمیت و ارزش آبده ها را می دانید؟

پسر : پدر جان سلام!

پدر : علیک السلام پسر عزیزم!

پسر : پدر جان! می شود امروز در مورد آبده های تاریخی برایم معلومات بدهی؟

پدر : بلی، آثار یا آبده های تاریخی به چیزهای گفته می شود که خیلی قدیمی باشند؛

مثلاً: در ولایت بامیان شهر غلغلہ، ومجسمه بودا، در تخار شهر آی خانم، در

هرات منار جام و...

پسر : پدر جان! آثار تاریخی چی فایده به ما و کشور ما دارند؟

پدر: پسر دلبندم! آثار تاریخی از زمان نیاکان و گذشته گان ما به جا مانده است. که برای

دیدن آنها مردمان از خارج به کشور ما می آیند، که این خود بیانگر تاریخ

وفرهنگ ما می باشد، پس ما باید در حفظ و نگهداری آبده های تاریخی خود

کوشش کنیم تا آنها خراب نشده و از بین نروند.

پسر : پدر جان بسیار زیاد تشکر...

فعالیت معلم:

- کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
- جهت محاوره بهتر درس، شاگردان را به گروپ ها تقسیم نماید.
- درس را املا بگوید.

فعالیت شاگردان:

- درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ نمایند.
- به گروپ ها تقسیم شوند و درس را باهم محاوره کنند.
- درس را املا بنویسند.

ارزیابی:

- آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
- آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
- آیا مفهوم درس را می توانند به زبان خود بگویند؟

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود تا درس را در کتابچه های خود رونویس کنند.

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	آبده	اثر	۳	نگهداری	مفنی
۲	نیاکان	گذشته گان	۴	بیانگر	حفاظت
					گوینده

درس چهارم:

آشتی کردن

هدف: شاگردان درس را روان بخوانند، بنویسند، فایده های صلح و آشتی را بدانند و جای استعمال علامت سوالیه را در متن نشان دهند.

پرسشها:

۱ - در تصویر چه را می بینید؟

۲ - صلح و آشتی در پیشرفت و ترقی کشور ما چی تأثیر دارد؟

حامد مثل همیشه در حویلی خانه با برادر کوچک خود خالد، مشغول بازی و ساعت تیری بود، ناگهان باهم به دعوا و جنگ پرداختند. و چنان یک دیگر را لت و کوب کردند که سرو روی هر دویشان خونین شد. وقتی پدر ایشان به خانه آمد و از جنگ آنها خبر شد از حامد پرسید: پسر ما چرا خالد را لت و کوب کردی؟

وقتی حامد جریان را برای پدر قصه کرد، پدر گفت: جنگ کار خوب نیست و آدم باید هیچگاه جنگ نکند، چرا که همین جنگ ها و گفتگو های ساده و کوچک به دشمنی های بزرگ تبدیل می شود. ما باید صلح و آشتی را دوست داشته باشیم، چراکه در زمان صلح و آشتی، بهتر فکر کرده می توانیم، مصدر خدمت به وطن و مردم خود می شویم. سخن های پدر بالای حامد تأثیر کرد و گفت: پدر جان! من بعد از این هیچ گاه با خالد جنگ نمی کنم. او برادر کوچکم می باشد. قول می دهم که همیشه با وی دوست و مهربان باشم.

فعالیت معلم:

 کارخانه گی شاگردان را ملاحظه کند و درس را به آواز بلند بخواند.
 شاگردان را به گروه ها تقسیم نماید و در مورد ضرر های جنگ معلومات بیشتری بدهد.

 یک جمله سوالیه دار را بر تخته بنویسد؛ مانند: خالد را چرا لت و کوب کردی؟

فعالیت شاگردان:

 متن را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
 به طور گروهی در مورد ضرر های جنگ با همدیگر بحث نمایند.
 جای استعمال علامه سوالیه را در متن نشان دهند و در کتابچه های خود بنویسند.

ارزیابی:

 آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
 آیا علامه ها را می توانند در متن نشان دهند؟

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود تا در مورد فضای صلح آمیز هر کدام یک جمله بنویسند.

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	همیشه	دایم	۳	هیچ گاه	هیچ وقت
۲	مشغول	مصروف	۴	بالاخره	در آخر

درس چهل و یکم:

آب

هدف: شاگردان نظم را روان بخوانند، بنویسند، ارزش و اهمیت آب را بدانند و کلمه های هم وزن درس را نشان دهند.

پرستوها؟

- ۱- در تصویر فوق چه را می بینید؟
- ۲- اگر آب نباشد چه اتفاقی می افتد؟

من آب روان هستم

من راحت جان هستم

در باغ روانم من بردشت دوانم من
من زنده کنم عالم جان بخش جهانم من

من آب روان هستم

من راحت جان هستم

پایین شوم از کوهها پیچیده و غلتیده
تایشش شما آیتم رقصیده و رقصیده

من آب روان هستم

من راحت جان هستم

گرمن نـمروم در کشت کی سبز شود گنـدم
از فیض و جـود من آسوده بود مـردم
من آب روان هستم
من راحت جان هستم مایل

فعالیت معلم:

 کار خانه گی شاگردان را ملاحظه کند و شعر را به آواز بلند بخواند.
 ارزش و اهمیت آب را در زنده گی بشر واضح سازد.

فعالیت شاگردان:

 درس را به دقت بخوانند و کلمه ها را درست تلفظ کنند.
 جهت درک بهتر و بیشتر از اهمیت آب، فکر کنند و در رابطه سوالاتی را از استاد محترم پیرسند.
 هریک از کلمه های زیر را جداگانه جمله بسازند:
(آب، راحت، سبز، عالم)

ارزیابی:

 آیا شاگردان می توانند درس را روان بخوانند و بنویسند؟
 آیا کلمه ها را می توانند درست تلفظ کنند؟
 آیا مفهوم درس را می توانند به زبان ساده بیان کنند؟

کارخانه گی: به شاگردان هدایت داده شود، تا اولین بیت شعر را به دقت بخوانند و مفهوم آن را در دو سطر خلاصه نموده و در کتابچه های خود بنویسند.

لغتها:

شماره	لغت	معنی	شماره	لغت	معنی
۱	غلثیده	افتاده	۲	فیض	برکت

ترانه معارف

افغانستان ما جان و جهان ما
ای هست و نبود ما ای تار و پود ما
اهل معارفیم تعلیم کارما
علم است شعار ما بس افتخار ما
بد خواه ظلمتیم ضد جهالتیم
در کسب معرفت با عزم و همتیم
اهل معارفیم تعلیم کار ما
علم است شعار ما بس افتخار ما
ما کار می کنیم پیکار می کنیم
بار دیگر ترا گلزار می کنیم
اهل معارفیم تعلیم کار ما
علم است شعار ما بس افتخار ما
بدگر نظر کند باری به گلشن
شرمنده دشمنیت از آهنگن تننت
اهل معارفیم تعلیم کار ما
علم است شعار ما بس افتخار ما
حافظ نورا خدا ای مهرداد آریا
اینست روز و شب ما را همی کن دعا
اهل معارفیم تعلیم کار ما
علم است شعار ما بس افتخار ما

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**